

Bättre polisutbildning för
civilanställda

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Författningsförslag	3
1.1 Förslag till förordning om ändring i polisförordningen (2014:1104).....	3
1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman.....	5
2 Ärendet	7
3 Vad är en polisman?	8
4 Utbildning till polisman	9
4.1 Grundutbildning är den vanliga vägen.....	9
4.2 Funktionsinriktad utbildning är ett alternativ	10
5 Bättre polisutbildning för civilanställda	12
5.1 Aspiranttjänstgöring ska ingå i utbildningen	12
5.2 Utbildningen ska få ett mer rättvisande namn.....	15
5.3 I övrigt behövs det inga författningsändringar	15
6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
7 Konsekvenser av förslagen	18

Sammanfattning

Civilanställda inom polisen kan utbilda sig till polismän genom att gå en särskild polisutbildning för specialister. I denna promemoria föreslås det att sex månaders tjänstgöring som polisaspirant ska ingå i utbildningen. Det föreslås också att utbildningen ska byta namn till funktionsinriktad polisutbildning. Förslagen, som innebär ändringar i polisförordningen (2014:1104) och förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman, ska träda i kraft den 1 mars 2020.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om ändring i polisförordningen (2014:1104)

Härigenom föreskrivs att 2–4 §§ polisförordningen (2014:1104) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Med polisman avses vid tillämpning av lag eller förordning rikspolischefen, säkerhetspolischefen, biträdande säkerhetspolischefen, polismästare, polisöverintendent, polisintendent, polissekreterare, polis-kommissarie, polisinspektör och polisassistent. Detsamma gäller en polisaspirant under tjänstgöringstid vid Polismyndigheten.

Med polisman avses vid tillämpning av lag eller förordning rikspolischefen, säkerhetspolischefen, biträdande säkerhetspolischefen, polismästare, polisöverintendent, polisintendent, polissekreterare, polis-kommissarie, polisinspektör och polisassistent. Detsamma gäller en polisaspirant under tjänstgöringstid vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.

Om någon som anges i första stycket inte uppehåller sin befattning som polisman, gäller inte bestämmelser om polisman honom eller henne. Sådana bestämmelser gäller inte heller den som anställs enligt 5 § 1 innan han eller hon har genomgått den utbildning som föreskrivs där.

Av 11 § förordningen (1980:123) med reglemente för militärpolisen följer att det som föreskrivs om polisman också tillämpas på den som fullgör uppgifter som militärpolisman.

3 §

Av 5 § förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman framgår vem som är behörig att anställas som polis-
aspirant.

Av 5 och 8 a §§ förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman framgår vem som är behörig att anställas som polis-
aspirant.

4 §

Behörig att anställas som poliskommissarie, polisinspektör eller polisassistent är den som har genomgått

1. grundutbildning till polis-
man eller *polisutbildning för
specialister* enligt förordningen
(2014:1105) om utbildning till
polisman, eller

2. motsvarande utbildning enligt äldre bestämmelser.

Om det finns särskilda skäl får Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i ett enskilt fall medge undantag från det som föreskrivs i första stycket.

1. grundutbildning till polis-
man eller *funktionsinriktad polis-
utbildning* enligt förordningen
(2014:1105) om utbildning till
polisman, eller

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2020.

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman

dels att 7 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Behöver en anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen behörighet som polisman och har han eller hon inte genomgått polisprogrammet eller motsvarande utbildning, ska myndigheten se till att den anställde får den utbildning som behövs (*polisutbildning för specialister*).

Behöver en anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen behörighet som polisman och har han eller hon inte genomgått polisprogrammet eller motsvarande utbildning, ska myndigheten se till att den anställde får den utbildning som behövs (*funktionsinriktad polisutbildning*). *I utbildningen ska det ingå sex månaders aspirantutbildning vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen.*

8 §

Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen beslutar i fråga om utbildning enligt 6 eller 7 § vilka kurser som den anställde ska genomgå och vilka krav i övrigt som den anställde ska uppfylla för att få behörighet som polisman.

Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen beslutar i fråga om utbildning enligt 6 eller 7 § vilka kurser som den anställde ska genomgå och vilka krav i övrigt som den anställde ska uppfylla för att få behörighet som polisman. *Polismyndigheten respektive Säkerhetspolisen beslutar också vad som krävs för att få påbörja aspirantutbildning enligt 7 §.*

8 a §

Den som genomgår funktionsinriktad polisutbildning och uppfyller de krav som har föreskrivits med stöd av 8 § får anställas som polisaspirant vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen under den tid som aspirantutbildningen fullgörs vid myndigheten.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2020.
 2. Förordningen tillämpas även på utbildning enligt 7 § som har påbörjats men inte slutförts före ikraftträdandet.

2 Ärendet

Polismyndigheten vände sig i maj 2019 till Justitiedepartementet med en begäran om ändringar i polisförordningen (2014:1104) och förordningen (2014:1105) om utbildning till polisman. Syftet med begäran är framför allt att civilanställda som genomgår polisutbildning för specialister ska kunna tjänstgöra som polisaspiranter.

Denna promemoria har tagits fram inom Justitiedepartementet med anledning av Polismyndighetens begäran.

3 Vad är en polisman?

Begreppet polisman är centralt i polislagen (1984:387) och viktigt även i många andra författningar. Den som är polisman har särskilda befogenheter. Som exempel kan nämnas rätten att gripa personer och att i vissa fall använda våld för att genomföra tjänsteåtgärder.

Av 4 § polislagen framgår att en polisman är en tjänsteman vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om inte annat föreskrivs, och att regeringen bestämmer vad som avses med polisman.

Närmare bestämmelser om vad som avses med polisman finns i 2 § polisförordningen. Med polisman avses enligt den paragrafen vissa uppräknade befattningshavare, nämligen rikspolischefen, säkerhetspolischefen, biträdande säkerhetspolischefen, polismästare, polisöverintendent, polisintendent, polissekreterare, poliskommissarie, polisinspektör och polisassistent. Detsamma gäller en polisaspirant under tjänstgöringstid vid Polismyndigheten.

Denna definition av ordet polisman gäller när polislagen tillämpas men även när ordet förekommer i andra författningar. Definitionen är alltså allmängiltig. Beteckningen polisman avser naturligtvis både kvinnor och män (jfr prop. 2013/14:110 s. 403).

4 Utbildning till polisman

För att bli polisman krävs det att man anställs av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i någon av de befattningar som har angetts i förra avsnittet. Enligt 5 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) får bara svenska medborgare anställas som polismän.

För att vara behörig att anställas i en befattning som polisman gäller vissa utbildningskrav. Kraven innebär något förenklat att man ska ha genomgått antingen grundutbildning till polisman eller s.k. funktionsinriktad utbildning i form av särskild chefsutbildning eller polisutbildning för specialister. Detta framgår av 3–6 §§ polisförordningen och 5 § förordningen om utbildning till polisman.

4.1 Grundutbildning är den vanliga vägen

Grundutbildningen till polisman är fem terminer och omfattar polisprogrammet (fyra terminer) samt sex månaders aspirantutbildning vid Polismyndigheten (4 § förordningen om utbildning till polisman). Polismyndigheten ansvarar för grundutbildningen och beslutar om antagning. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet sköter stora delar av antagningsprocessen på uppdrag av Polismyndigheten.

Grundutbildningen får efter beslut av regeringen bedrivas som uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (3 a § förordningen [2002:760] om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor). Det innebär att utbildningen ges av ett universitet eller en högskola på uppdrag av Polismyndigheten, som betalar en avgift för utbildningen. Efter beslut av regeringen bedrivs grundutbildningen för närvarande som en uppdragsutbildning vid fem universitet och

högskolor: Högskolan i Borås, Linnéuniversitetet, Malmö universitet, Södertörns högskola och Umeå universitet. Vårterminen 2019 kunde 771 personer påbörja grundutbildningen vid dessa lärosäten.

Den aspirantutbildning som ingår i grundutbildningen genomförs alltid vid Polismyndigheten. För denna del av utbildningen gäller Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2009:6) om polismyndigheternas medverkan vid utbildning av polisaspiranter och nationell kursplan för aspirantutbildning. Under aspirantutbildningen anställs studenten av Polismyndigheten som polisaspirant (5 § förordningen om utbildning till polisman). När studenten tjänstgör som polisaspirant räknas han eller hon enligt 2 § polisförordningen som polisman och har polisiära befogenheter.

När studenten har genomgått grundutbildningen, dvs. klarat av både polisprogrammet och aspirantutbildningen, är han eller hon enligt 4 § polisförordningen behörig att anställas av Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen i en befattning som polisman.

4.2 Funktionsinriktad utbildning är ett alternativ

Som ett alternativ till grundutbildningen finns det som kallas för funktionsinriktad utbildning. Den bedrivs i två olika former: som särskild chefsutbildning eller som polisutbildning för specialister.

För blivande chefer finns särskild chefsutbildning

Särskild chefsutbildning ska erbjudas den som ska anställas som polismästare, polisöverintendent, polisintendent eller polissekreterare vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om han eller hon behöver behörighet som polisman och inte har genomgått polisprogrammet (6 § förordningen om utbildning till polisman). Det är alltså fråga om en anpassad utbildning för den som ska anställas i en chefsbefattning och som inte redan är utbildad till polisman.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ansvarar för den särskilda chefsutbildningen och beslutar vilka kurser personen ska gå och vilka krav i övrigt som personen ska uppfylla för att få behörighet som polisman (3 och 8 §§ förordningen om utbildning till polisman). Hur lång den särskilda chefsutbildningen ska vara är inte reglerat.

Den som genomgår särskild chefsutbildning kan inte anställas som polisaspirant (jfr 3 § polisförordningen och 5 § förordningen om utbildning till polisman). Om alla krav är uppfyllda anställs han eller hon i stället direkt i den aktuella befattningen som chef.

För civilanställda finns polisutbildning för specialister

Det är inte alla anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som är polismän. Sådana anställda som inte är polismän kallas ofta för civilanställda. Det kan handla om exempelvis pass- och vapenhandläggare, analytiker, civila brottsutredare eller specialister inom t.ex. ekonomi eller it. Enligt Polismyndighetens årsredovisning 2018 hade myndigheten vid utgången av 2018 ca 20 000 polismän och 10 000 civilanställda. En av tre anställda är alltså civilanställd.

Anställda som inte har genomgått polisprogrammet men som av någon anledning behöver behörighet som polisman ska erbjudas polisutbildning för specialister (7 § förordningen om utbildning till polisman). Efter genomgången utbildning är personen behörig att anställas i en befattning som polisman (4 § polisförordningen).

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ansvarar för den aktuella utbildningen och beslutar vilka kurser den anställde ska genomgå och vilka krav i övrigt som den anställde ska uppfylla för att få behörighet som polisman (3 och 8 §§ förordningen om utbildning till polisman). Hur lång utbildningen ska vara är inte reglerat.

Den som genomgår polisutbildning för specialister kan inte tjänstgöra som polisaspirant. Efter avslutad utbildning får han eller hon i stället, på samma sätt som i fråga om blivande chefer, anställas direkt i den tilltänkta befattningen som exempelvis polisassistent.

Av Polismyndighetens begäran framgår att myndigheten i princip inte har använt sig av polisutbildningen för specialister trots att möjligheten har funnits under ett antal år. Först under våren 2019 har en grupp civilanställda påbörjat en utbildning av detta slag.

5 Bättre polisutbildning för civilanställda

Regeringens mål är att Polismyndigheten ska ha 10 000 fler anställda 2024. När det handlar om att öka antalet medarbetare med polisiära befogenheter är polisutbildningen för specialister ett betydelsefullt komplement till grundutbildningen. Enligt Polismyndighetens begäran har myndigheten också för avsikt att framöver använda polisutbildningen för specialister i större utsträckning än hittills. Det ställer krav på en ändamålsenlig reglering av utbildningen.

En viktig utgångspunkt är att utbildningen ska vara flexibel. Den ska kunna anpassas utifrån vad olika kategorier av anställda behöver för att kunna tjänstgöra som polismän. Vissa behöver framför allt komplettera sina teoretiska kunskaper medan andra kan behöva ett större fokus på praktisk träning. Det är mot den bakgrunden inte lämpligt att reglera utbildningen i detalj, t.ex. i fråga om längd.

För att utbildningen ska kunna användas fullt ut och förbereda de civilanställda för arbetet som polismän finns det ändå skäl att överväga vissa ändringar av regelverket. Det gäller framför allt möjligheten att tjänstgöra som polisaspirant under utbildningen.

5.1 Aspiranttjänstgöring ska ingå i utbildningen

Förslag: Sex månaders aspirantutbildning vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska vara obligatorisk i polisutbildningen för specialister. Den civilanställda ska kunna anställas som polisaspirant under den tid som aspirantutbildningen fullgörs.

Aspirantutbildningen ger polisstudenten praktiska färdigheter

Aspirantutbildning är sedan länge en viktig del av grundutbildningen till polisman. Utbildningen är sex månader lång och genomförs mot slutet av grundutbildningen. Under utbildningen anställs studenten som polisaspirant vid Polismyndigheten. Som polisaspirant räknas studenten som polisman och har alltså polisiära befogenheter.

Föreskrifter om aspirantutbildningen finns i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om polismyndigheternas medverkan vid utbildning av polisaspiranter och nationell kursplan för aspirantutbildning. Av dessa framgår att aspiranten under utbildningen ska utveckla sin yrkeskompetens genom att under handledning omsätta teoretiska kunskaper i praktiskt handlande samt utveckla sina praktiska färdigheter och ett professionellt förhållningssätt. Aspiranten är inte en ordinarie resurs under utbildningstiden och får inte ingå i minimibemanning eller arbeta planerad övertid. Att aspiranten inte är en ordinarie resurs innebär att aspiranten inte får ges arbetsuppgifter som innebär att han eller hon ersätter en utbildad polisman.

Aspirantutbildning ska ingå i polisutbildningen för civilanställda

Dagens polisutbildning för specialister innefattar ingen tjänstgöring som polisaspirant. Av 3 § polisförordningen och 5 § förordningen om utbildning till polisman framgår nämligen att det bara är den som genomgår polisprogrammet som får anställas som polisaspirant vid Polismyndigheten. Civilanställda som genomgår polisutbildningen för specialister anställs därför som exempelvis polisassistenter utan att först ha tjänstgjort som aspiranter (jfr 4 § polisförordningen).

Att civilanställda inte får aspirantutbildning som en del av sin utbildning till polisman är en brist. Det finns visserligen ingenting som hindrar att Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen låter en praktik ingå i deras utbildning. Den anställde kan dock inte agera som polisman under en sådan praktik. Det begränsar möjligheten för honom eller henne att omsätta sina teoretiska kunskaper i praktiskt handlande och att utveckla sina praktiska färdigheter. Medarbetaren omfattas inte heller av de bestämmelser om bl.a. handledning som gäller för aspirantutbildningen. Den som har gått polisutbildningen för specialister kan kort sagt komma att anställas som polisman utan att ha fått de viktiga erfarenheter som aspirantutbildningen ger.

För att förbättra utbildningen föreslås mot denna bakgrund att sex månaders aspirantutbildning framöver ska vara en obligatorisk del av polisutbildningen för civilanställda. Den som genomgår denna utbildning kommer därmed att få samma möjligheter till praktisk träning som den student som har genomgått grundutbildningen.

När det gäller grundutbildningen sker aspirantutbildningen alltid vid Polismyndigheten. Det är naturligt eftersom Polismyndigheten ensam ansvarar för grundutbildningen. För den funktionsinriktade utbildningen ansvarar både Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Utbildningen riktar sig också till anställda vid båda myndigheterna. Aspirantutbildningen för civilanställda bör därmed kunna fullgöras vid såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen. Myndigheterna bör var för sig ha rätt att besluta vad som närmare ska krävas för att en civilanställd ska tillåtas att påbörja aspirantutbildningen.

Den civilanställda ska kunna anställas som polisaspirant

Studenter som genomgår grundutbildningen till polisman anställs av Polismyndigheten som polisaspiranter under aspirantutbildningen. Genom den anställningen blir studenten rättsligt sett polisman.

Tanken är att även den som genomgår den funktionsinriktade polisutbildningen ska ha polisiära befogenheter när han eller hon tjänstgör som aspirant. Han eller hon bör därför, på samma sätt som vanliga polisstudenter, kunna anställas som polisaspirant under den tid som aspirantutbildningen fullgörs. Som framgått är det själva anställningen i en polisiär befattning, t.ex. som polisaspirant, som ger de polisiära befogenheterna. Eftersom aspirantutbildningen ska kunna fullgöras vid såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen bör båda myndigheterna kunna anställa personen som aspirant.

Den som genomgår den funktionsinriktade polisutbildningen är till skillnad från vanliga polisstudenter redan anställd inom polisen, i en civil befattning. Den civila grundanställningen kan bestå under aspiranttjänstgöringen. Medarbetaren kan nämligen beviljas ledighet från sin grundanställning för att ha den tidsbegränsade anställningen som polisaspirant. En sådan lösning är förenlig med gällande författningar och kollektivavtal inom statens avtalsområde, se 11 § första stycket LOA och 13 kap. 1–2 §§ Villkorsavtalen (VA-T).

5.2 Utbildningen ska få ett mer rättvisande namn

Förslag: Polisutbildningen för specialister ska byta namn till funktionsinriktad polisutbildning.

Beteckningen polisutbildning för specialister framstår som något missvisande. Utbildningen kan nämligen, enligt 7 § förordningen om utbildning till polisman, ges till alla anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen som behöver behörighet som polisman och som inte har genomgått polisprogrammet. Frågan om den anställde kan betecknas som specialist saknar betydelse i sammanhanget. Vad som menas med specialist framgår inte heller av förordningen.

Polisutbildningen för specialister bör mot denna bakgrund få ett nytt och mer rättvisande namn. Polismyndigheten förklarar i sin begäran att den beteckning för utbildningen som är vedertagen internt inom myndigheten är funktionsinriktad polisutbildning. Det namnet signalerar också att utbildningen kan rikta sig till och vara anpassad för olika kategorier av anställda utifrån vilken funktion de har, eller efter utbildningen kommer att få, inom polisen. Namnet är alltså lämpligt och ett namnbyte föreslås därför genom ändringar i polisförordningen och förordningen om utbildning till polisman.

Namnbytet innebär att den funktionsinriktade utbildningen i fortsättningen kommer att bedrivas som särskild chefsutbildning eller funktionsinriktad polisutbildning. Det förhållandet att beteckningarna funktionsinriktad utbildning och funktionsinriktad polisutbildning är lika varandra lär inte leda till några svårigheter. Det är i första hand Polismyndigheten och Säkerhetspolisen själva som ska tillämpa bestämmelserna om utbildning till polisman.

5.3 I övrigt behövs det inga författningsändringar

Bedömning: Det bör inte införas några särskilda bestämmelser om disciplinära åtgärder eller avskiljande från den funktionsinriktade polisutbildningen. Det behövs inte heller i övrigt några författningsändringar, utöver de som redan har föreslagits.

När det gäller polisprogrammet finns det särskilda bestämmelser om disciplinära åtgärder och avskiljande (9–12 §§ förordningen om utbildning till polisman). Bestämmelserna innebär i korthet att

Polismyndigheten i vissa fall får varna eller stänga av en student och ytterst avskilja honom eller henne från polisprogrammet. I sin begäran föreslår Polismyndigheten att motsvarande bestämmelser ska införas i fråga om den funktionsinriktade polisutbildningen.

En stor skillnad mellan grundutbildning och funktionsinriktad polisutbildning är, som framgått ovan, att den senare utbildningen bedrivs för personer som redan är anställda inom polisen. Under den del av utbildningen som inte är aspiranttjänstgöring kommer de att kvarstå i sina civila anställningar. I dessa omfattas de av sådana ansvarsbestämmelser som gäller för statligt anställda i allmänhet. Här kan nämnas det straffrättsliga tjänstemannaansvaret enligt brottsbalken och de bestämmelser om disciplinansvar som finns i 14–21 §§ LOA. Till detta kommer att även offentliga arbetsgivare har en allmän rätt att leda och fördela arbetet i verksamheten, bl.a. genom att bestämma vilka arbetsuppgifter en arbetstagare ska ha.

När personen anställs som polisaspirant, normalt sett efter att ha beviljats ledighet från den civila grundanställningen, är motsvarande bestämmelser och principer tillämpliga på aspirantanställningen.

Den som genomgår funktionsinriktad polisutbildning kommer alltså hela tiden att ha en anställning som omfattas av bestämmelser om disciplinansvar m.m. Mot den bakgrunden finns det inget behov av särskilda bestämmelser om disciplinära åtgärder eller avskiljande från utbildningen. Några sådana bestämmelser föreslås inte.

Det har inte heller i övrigt kommit fram att det finns något behov av författningsändringar för att polisutbildningen för civilanställda ska fungera ändamålsenligt. Det är fråga om en personalutbildning och förordningen om uppdragsutbildning torde inte behöva ändras för att utbildningen, om det anses lämpligt, ska kunna bedrivas som en uppdragsutbildning vid universitet eller högskolor (jfr 3 § förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor).

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 mars 2020. De nya bestämmelserna om aspirantutbildning ska gälla även för civilanställda som har påbörjat men inte slutfört polisutbildning för specialister före den 1 mars 2020.

Bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

De föreslagna förordningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 mars 2020.

De nya bestämmelserna om aspirantutbildning ska gälla även för civilanställda som har påbörjat men inte slutfört polisutbildning för specialister före den 1 mars 2020. Den som vid ikraftträdandet ännu inte har slutfört utbildningen kommer alltså att omfattas av kravet på sex månaders aspirantutbildning. Han eller hon kommer också att kunna anställas som aspirant. Detta bör klargöras genom en särskild ikraftträdandebestämmelse till den föreslagna förordningen om ändring i förordningen om utbildning till polisman. När det gäller ändringen i polisförordningen behövs ingen sådan bestämmelse.

Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

7 Konsekvenser av förslagen

Bedömning: Förslagen bidrar till en mer ändamålsenlig och användbar polisutbildning för civilanställda. De kan också ha positiva effekter för brottsbekämpningen. Om förslagen bidrar till att fler civilanställda blir polismän kan de leda till en högre andel kvinnor och personer med utländsk bakgrund i poliskåren. Förslagen bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser eller några andra sådana konsekvenser som bör redovisas särskilt.

Förslagen innebär att dagens polisutbildning för specialister får ett mer rättvisande namn – funktionsinriktad polisutbildning – och att sex månaders aspirantutbildning kommer att ingå i utbildningen. Det bidrar till en mer ändamålsenlig och användbar polisutbildning för civilanställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

Att civilanställda får tjänstgöra som polisaspiranter under sin utbildning kan också ha positiva effekter för brottsbekämpningen. En aspirant har polisiära befogenheter och kan bidra i polisarbetet på sätt som inte är möjliga vid andra former av praktik. Genom att arbeta som aspiranter kommer de civilanställda också att stå bättre rustade inför polisyrkets komplexa och ibland svåra arbetsuppgifter.

Om förslagen bidrar till att fler civilanställda blir polismän kan de leda till en jämnare könsfördelning bland polismän i stort. Andelen kvinnor är nämligen större bland civilanställda än bland polismän. Av Polismyndighetens årsredovisning 2018 framgår att 67 procent av de civilanställda och 33 procent av polismännen är kvinnor. En utveckling som innebär att fler civilanställda blir polismän kan därmed leda till en jämnare könsfördelning i poliskåren. På samma sätt kan andelen polismän med utländsk bakgrund öka, eftersom andelen anställda med utländsk bakgrund enligt Polismyndighetens årsredovisning är högre bland civilanställda än bland polismän.

En ökad användning av polisutbildningen för civilanställda skulle kunna få ekonomiska konsekvenser för de myndigheter som berörs. De konkreta förslag som lämnas i denna promemoria har dock inte i sig några ekonomiska konsekvenser vare sig för polisen, för det allmänna i övrigt eller för enskilda. Förslagen bedöms inte heller ha några andra sådana konsekvenser som bör redovisas särskilt.